Gökyüzü

Alp Akoğlu

Venüs'ü Gündüz Görmek İster misiniz?

Geçen ay, 22 Mayıs'ta Ay, Satürn'ün önünden geçti. Bu gök olayıyla ve örtülmelerle ilgili birtakım genel bilgileri geçen sayımızda vermiştik. Kısaca özetlemek gerekirse, bir gökcisminin ötekinin önünden geçmesine ve onu tümüyle örtmesine "örtme" deniyor. Gökcisimleri arasında, gökyüzünde en geniş görünür alan kaplayanı ve bize en yakın olanı Ay olduğundan, Ay'ın neden olduğu örtmeler görece çok daha sık görünür.

22 Mayıs'takiyle birlikte, bu yıl toplam 3 gözlenebilir gezegen örtülmesi gerçekleşmiş olacak. Bu örtülmelerden biri de bu ay meydana gelecek. Üstelik, bu biraz daha ilginç olacak. **18 Haziran**'da Ay, Venüs'ün önünden geçecek. Ancak, bu olay akşamüzeri, güneş henüz gökyüzündeyken gerçekleşecek. Normalde, eğer ince bir hilal değilse, Ay'ı gündüz gökyüzünde kolayca görürüz. Yine, çok daha zor olmakla birlikte, Venüs de eğer nereye bakacağımızı bilirsek gündüz gökyüzünde çıplak gözle görülebilir. İşte örtülmenin hemen öncesinde ve sonrasında, gezegen Ay'a çok yakın görünür konumda olacağından, Ay, onun yerini bize işaret edecek. Yani, Venüs'ü gündüz gökyüzünde bulmak pek de zor olmayacak.

Örtme öncesi ve sonrası Venüs'ü kolayca bulabilmek için, bir dürbünle gözlem yapabilirsiniz. Eğer örtülmeyi küçük bir teleskopla izleme olanağınız varsa, Ay'ın hilal biçimi ve Venüs'ün çok kalın hilali güzel bir görüntü oluşturacak.

18 Haziran'da Ay Venüs'ü 18:07'de örtecek. 18:24'te gezegen Ay'ın arkasından çıkacak. Bu zamanlar Ankara için. Örtülme batıda birkaç dakika daha önce, doğudaysa birkaç dakika sonra başlayacak ve bitecek.

Bu örtmenin hemen sonrasında, 19 Haziran'da sabah saatlerinde, Güneş gökyüzündeyken Ay Satürn'ü örtecek. Ancak düşük parlaklığı nedeniyle gündüz saatlerinde Satürn'ü görebilmek pek olası değil.

Yılın son gezegen örtülmesi, 24 Aralık'ta Ay'ın Mars'ı örtmesiyle gerçekleşecek. Ancak, bu örtme sabah alacakaranlığında gerçekleşecek. Bu örtülme ülkemizin güneybatısından izlenemeyecek.

Fotoğraf: Tunç Tezel

Çok ince hilal evresindeki Ay - Venüs yakınlaşması.

1 Haziran saat 22:00, 15 Haziran saat 21:00, 30 Haziran saat 20:00'de gökyüzünün genel görünümü.

Ayın Gök Olayları

Merkür, 2 Haziran'da en büyük uzanıma (Güneş'ten en uzak görünür konuma) geliyor. Gezegen, bu sırada Güneş'ten yaklaşık 2 saat sonra batıyor. Ancak, ilerleyen günlerde gezegen ufkun üzerinde hızla alçalacak.

Venüs, artık akşam gökyüzünü terk etmeye hazırlanıyor. Ayın başlarından itibaren ufkun üzerinde giderek alçalıyor. Gezegen, giderek Yer'e yaklaştığı için görünür büyüklüğü artarken, yüzeyinin ışık alan bölümü de azalıyor.

Satürn, Aslan Takımyıldızı'nda yer alıyor. Gezegen, artık gece yarısından önce batıyor. Gezegen, akşam gökyüzünde Venüs'e göre daha hızlı alçaldığı için, ay sonunda Venüs'le çok yakın görünür konuma ulaşıyor.

Jüpiter'in parlaklığı biraz daha artıyor. Gezegen, Güneş battığında güneydoğu ufkundan doğuyor ve bütün gece gökyüzünde yer alıyor. Gezegen, ufuktan pek fazla yükselmediği için, teleskoplu gözlemciler için en iyi gözlem zamanı gece yarısı civarı. Jüpiter, bu sırada güneyde ufkun üzerindeki en yüksek konumuna ulaşmış oluyor.

Ay, 1 Haziran'da dolunay, 8 Haziran'da sondördün, 15 Haziran'da yeniay 22 Haziran'da ilkdördün ve 30 Haziran'da yeniden dolunay hallerinde olacak.